

КЕНГЕШ

Экология культураны игилендирге, контрольную къатыландыргъа, жууаплылыкны кетюрюрге

Тонене КъМР-ни Башчысы **Юрий Кокос** Къабарты-Малкарда право нызамы жалчытуу жаны бла дайым да ишленген координация кенгешине бла Экономика эм жамаат къоркыусулук жаны бла советни бирикдилген жыйылыуну бардырганды. Анда кырал экология контрольную толтурууда надзор оргнаны ишлерин эсеплери озкозлогендиле. Жыйылыула Парламентни спкеры **Татьяна Егорова**, премьер-министр **Мусусланы Алий** да къатышханды.

Юрий Кокос экологияга битеу дуняда да энчи магына берилгенин, 180-ден аслам кыралны алмилери тайбийгыны кирлендирди адам улуну келир кононе къоркы салгыанын ошонден чакырыуну къабыл кереглерин белгилегенди. «Бу вопросу РФ-ни Президентни Владимир Путин да баш магына береди. Россени миллет къоркыусулугуну стратегиясында тегеректеги къудретни саклау, тайбийгыны аягу хайырлануу жаны бла борча салынганды. Быйыл да Экологияны жылына бу жумушланы кечкерегинде белгиледи», - дегенди ол.

Республиканы Башчысы КъМР-де тайбийгыны саклау жаны бла кеп магъаналы жумушла толтурулганларын да айтханды. Ол санда торло-торло акцияла, ангылатуу жумушла, суботникле куралдыла. Тырыаузуу тау-байкыландырыуу комбинаыны къалган-къулганлары асыралган жери тазалау иш а тегеректеги къудретни саклау жаны бла федерал программага киргенди. Андан сора да, Къабарты-

Малкар башха 17 субъект бла бирге багушуну жарашдыруу жаны бла федерал субсидия алыкъды. Республикада коммунал кир-кипчикни жарашдыруу жаны бла жер-жерги схема эмда регион программа хазырлангандыла. Болсада кемчиликле да бардыла. Бек алгыа уа **Юрий Кокос** адаманы экология культураны игилендирге кереклисине эс бурганды. «Арт кезиуде жаш адамлардыз кесери башламчылыкка этип, череклени жагъаларын, Элбрусун тийресин, элени бла шахарланы орамларын кир-кипчикден тазалау акцияла бардырылганлары бек къуандырады. Аланы онгларын кент хайырлангырга тийишлиди», - деп черттенди.

Прём

Бир-бир жарсыула олсагъат окьуна тамамлангандыла

КъМР-ни Парламентини Председатели **Татьяна Егорова** «Единая Россия» политика партины 16-жылгына аталган приёмланы ийгыны чеклеринде республиканы инсанларны таргыгъуларына бла жарсыуларына тынгыгъанды. Спикер бла тобшюму 13 адам келгендиле. Аланы арасында Анзорей, Хатуй, Ерокок, Озрек элдеде жашагъанла да бар эдиле. Тилекле уа торло-торло эдиле, ол санда жашау халпаны игилендиру, социал болушлукуну, «Урунуну ветеран» сыйлы аты атауну, санаторийде саулуукларына

багыуну юсеринден да. Энтта устаз-психологга пенсияны жыл санларына угъай, урунган кезиуде кере телуноу юсонден вопрос да кетюргенди. Прёмгга келгенлеге тилеклерин тамамлауну мадарлары ангылатылгандыла. Алгагъа юридический болушлук да берилгенди. Бир-бир жарсыулары алайда окьуна толтурурга он болганды. Ол къыйын вопросланы уа Татьяна Борисовна кесини контролонча алганды. Парламентарийле айырычула бла былай тобхиуленди дайым да

бардыргъанларын белгилерчады. Ала депутатлары бла жамаатны араларында байламчылыкканы кзуаргъа, инсанланы жарсыуларын тамамларга болушадыла. Алада

социал, экономика, право жаны бла кемчиликлени терк окьуна кетереги он болды. **КъМР-ни Парламентини прес-службасы.**

ПАРЛАМЕНТ

Кеп къатлы юйлени жангыртуу къалай барады?

КъМР-ни Парламентинде бардырылган кенгешде быйыл 31 майда «КъМР-де кеп къатлы юйлени жашагъанла бирге хайырланган мяюкно тынгылы жангыртуу» программаны толтуруу деген темага «Тегерек столда» этилен эсгертилеу кылай тамамланганларын озгертгендиле. КъМР-ни Кырал Думасыны депутаты **Ирина Марьеш**, Парламентини спикерини орунбасары **Михаил Афащов**, Кырулуш, жашау журт-коммунал мяюк эм олуук-энергетика комплекс жаны бла комитетини башчысы **Валерий Гриневич**, жууаплы оргнаны келе-

чилери да къатышхандыла. Аны ача, Валерий Гриневич эсгертилеуде магъаналы жумушла белгиленгенлерин, ол санда кеп къатлы юйлени болуларын талпандырууга бурулгъанларын чертгенди. Ол жыйылыгъанла бу сферда болгъан кемчиликлени, чыгарылуу юсеринден ачыкъ ушакъ бардыргъа чакырганды. Белгиленген программа къалай толтурулганыны юсонден докладны КъМР-де кеп къатлы юйлени тынгылы ремонт этюноу этюноуну башчысы **Артур Шогенов** эттенди. Аны айтханы кере, эсгертилеуде

сез Биржиген расчёт-касса аралау къурауну юсонден бара эди. Аны бла байламчылык кы-оншу регионланы сынаулары сызюжгенди. Биююккожде уа «КъМР-де расчёт ара» общество бла квантициалга «Жангырылуу жумушла ючюн телуле» деген тизмени киририуну къошууну юсонден селешиме бардырыладыла. Жылны ахырына дери ол кийрилликди. Андан сора да, Регион опорторну кереклерине ахчаны толусунлай эм заманында берилге кереклиси да белгиленген эди. Быйыл а республикалы бюджетде организацианы

ырыскы-мяюк жумушларына 21,5 миллион сом салынганды. Андан 6,8 миллиону бытыр теленей къалган кредит борчуду. «Алай къалган ача РФ-ни Жашау журт кодекси бизни бююкбузгъа салган борчланы тийишли даражада толтурурга къыймайды. Аны хатасында а квантициал елерине замандына жетдилемейдиле, кырал поллинатга ача алынмагъаны ючюн бу жумушка къа телемегенлени ишлери сюде берирге он жокьуду», - дегенди докладчы.

Жыйылыу

Къышдан бет жарыкълы чыгъар ючюн, хар ким да борчун тынгылы тындырыргъа керекди

Къабарты-Малкарны Правительствоуну къыйын тобийгъат болуладан къутулуу, аланы хаталарын кетериу эмда оттошуну жаны бла къоркыусулукну жалчытуу комиссиясы озгъан мяюкнода бардырылган кенгешинде талай магъаналы вопрослагъа къаралганды. Аны ишине **КъМР-де Баш управленянысы таматасыны къултууну толтурганы Михаил Черный**, министрстволаны, ведомстволаны, жер-жерли администрциаланы башчылары эм келечилери да къатышхандыла. Жыйылыуну Правительствоуну башчысыны орунбасары **Владимир Болотоков** бардырганды.

Кесини ал севзонде ол къыйын тобийгъат болулма халкыны, саулай къыралны мяюклерине бир-бирледе нечикулугу хата салгыларын чертип айтханды. «Испилки, ыркы-шупла, сакъ жажуула, боз, таулада жыйыла кетип эм ызы бла юзюлоп тошкен кыар бар жыллада бек уллу къоранчага келтиргенлерин барыбыз да билебиз. Быйылгы козно

сийегенлени саны кепден-кеп бола барганы себелли биринчи болуп кенгеште Шимал Кавказыны метеорология эмда башха геофизика болуларны торлендируу жаны бла сауупланган службасыны башчысы **Мочайлы Хазыр** селештенди. Ол айтханнга кере, бу кезиуде ишчи тынгылы бардырырга служба толусунлай хазырды. Топла тийишлисиз хазыр этилгендиле, аланы хайырлангырга эркиникли берилгенди, специалисте да кезиуде билим беруу программаланы өтгендиле. Техника неда сувъ жаны бла абери илгенген жокьуду.

Алында Элбрус районда келген ыркы суула уа, жарсыуыга, къауум адамны жашауларын окьуна юзгендиле. Арт жыллада жайда сакъ жажуула да эл мяюкке бек уллу заран салгъандыла; тегерлеге кере аланы хаталарында тирликин кыркъ процентине дериси тас болганды», - дегенди ол. Кышда тау тийреглде солургъа

Ахыры 2-чи бетдеди.

Видеоконференция

Къабарты-Малкарны Башчысы **Юрий Кокос** «Къоркыусуз шахар» аппарат-программалы комплексни системаларын синдириу эмда айнытуу жаны бла ведомствол аралы комиссияны ишине видеоконференция халда къатышханды.

Къабарты-Малкарда 2017 жылда 1 декабрьден башлап «Къоркыусуз шахар» АПК-гъа 635 видеокamera, болушлукну терк чакырырча «Гражданин-Полиция» деген 18 пункт, жоллада халны сууратха алдыры тургъан 125

Юрий КОКОВ «Къоркыусуз шахар» комплексни айнытуу жаны бла ведомствол аралы комиссияны ишине къатышханды

Сез бир «112» номер бла оператив службаланы терк чакырыруу жалчытан эмда «Эра-Глонас» кырал автоматизацияланган информация системаланы юсеринден барады. Жыйылыуну РФ-ни Правительствоуну Председателини орунбасары **Дмитрий Рогозин** бардырганды. Анда къыйын болуулага контроль этюноу, аладан сакъланууну ишине комплекс халда

комплект, 14 сервис ара, 13 муниципал къураулула автоматизацияланган ишчи жерле киредиле, кесибизни оптикалы ыздадан 60 километрден асламы, «Ростелеком» мукуладан 60 километр чакыры бири хайырланладыла. Оборуование илгенген техника өлчемлеге бла бир жоруклагъа келишеди. Ол а къоркыууну объектлере, ЖК-ны предприятияларында, инженер сооруже-ниялада, социал учрежденялада, транспортда, тайбийггада эмда экология

жаны бла да халны дайым да тинтип, билип турургъа он береди. Комиссияны ишине КъМР-ни Правительствоуну Председатели орунбасары **Владимир Болотоков**, МЧС-ни Къабарты-Малкарда Баш управленянысы таматасы **Михаил Черный**, КъМР-ни Транспорт эмда сувъ жаны бла кырал комитетини председатели **Арсен Кудав** къатышханды. **КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоуну прес-службасы.**

Сауғалау

Журналистлени къыйынларына - тийишли багъа

Шимал Кавказы асламы информация оргнларыны Ингушетияда Магасада 30 ноябрьде -1 декабрьде бардырылган V юбилей форуму «Медиа Кавказ» деген конкурсу эсеплери чыгаруу бла бошалганды. Битеу да бирге уа анга 16 номинацияда кеслерини ишлерин регионун 350 журналисти киргезгендиле. Аланы арасында «Черкасскиле Россени тарыхында» деген фильм РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ Федерал округда толук эркиникли келечисини аппаратланы энчи сауғасына тийишли керюлгенди. Аны Къабарты-Малкарны кырал телевидениясы хазырлагъанды. Фильм Къабарты кеси Россиялыгы бла Россейге къошулганына 60 жыл толгъанына жайранды. Проектни башчысы белгили журналист «КъМР-Медиа» холдингини таматасы Людмила Казанчевады.

Андан сора да, бизни республикадан энте бир журналистни къыйынны багъа берилгенди. ТАСС-ны Къабарты-Малкарда энчи корреспондентни Гериланы Асият «Жержерли жангылыкканы ачыкъ этени ючюн» деген номинацияда хорлагъанды. Форум не бла бошалганын юсонден айтханда уа, быйыл бир неча жангылык болганын черттирчады. Ол санда анга къатышхан журналистлени, эскертлени, политологаны санына кере рекорд салынганды. Алгын Патюгорскда былай тобшюмуле орта эсеп бла 600 адам келиу

организацианы регионда белюмоу къураулыкканы Дагъыда Ингушетини бла Пермь крайны араларында бирге ишлеуну юсонден келишим да этилгенди. Биринчи кере болуп аны ишине тыш къыралдан келтирчады да келгендиле. Ол санда Къазахстандан, Юг Осетиядан, Абхазиядан да. Дагъыда форумда Пермь крайны келечилери да бар эдиле. «Тегерек» столдан биринде уа келир жыл бу

округда да былай форум къураулыгъы белгили болганды. Регионун губернаторуну башчысыны къултууну толтурганы Михаил Ведерников анга кавакзы журналистлени да чакырганды. Эсмигизге салайыкы, бу жыйылуу власть оргнларыны, экспертлени бла басма оргнлары араларында байламчылык кзуармурат бла бардырыла-

Ахыры 2-чи бетдеди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Москва ючюн сермешге -76 жыл

«Тайфун» операцияны оюлууу

Москва ючюн сермеш 76 жыл алгач, 5 декабрде совет аскерле кыралны ара шахарыны кытаанда немисли аскерлени алгач ешон уруп келгенлерин тохтагалгандында эман душманы андан ара ууятууга жол ачкандыла.

Сопадтаны анда кыуачны парад саккай эди. Андан сора бу сыйлы жерден жашла тизгин болуп фронтка кеткендила. Немислине, чыдаалмай, артка кетип башлагандыла. Совет аскерлени Москва кытаанда жетишилери Берлинни кыйгыгыга кыалдыргандала. Сегизинчи декабрде Гитлер восток фронтда бек кыты кырууларыгга деп аллай оюнууга ашыгышты кыол салганды. Алай анга ол да болушалмагандыла. Совет аскерле, душманы артка соре, 11 декабрде Истрани бла Солнечногорск, бир неча кюенда а Клини бла Калинин азалатпандыла. Он кюню ичинде 100 километр алгач баргандыла. Душманын 23 жану аскер, онбир танк эманда терт моторизованный дивизиясын ууатхандыла. Георгий Жуков эгерилерине жазганга кере, Москва кытаанда гитлериледен жарым миллиондан

Гелхяланы Исхак.

Гайланы Мухтар.

Махиланы Шаухол.

мал, Атполаны Харун, Гелхяланы Исхак, Кыулбайланы Элбай, Гайланы Мухтар, Жанатайланы Исмайыл, Махиланы Шаухол, Кыулбайланы Аллахберди. Анхаланы Мухтар эманда кел башкала ол кыйын келди кыралгача бек маганалы кезиуде жигитлик, батырлык, чыдамдыкка да этгенлери ючюн «Москваны кыруулаганы ючюн» майдал бла сазуулангандыла. Гитлерчилени ара шахарыбызны кытаанда ууатылганыларыны халкыла аралы маганасы улуу эди. Андан сора Жер жюзюнде Германияны аскерлени хораларыг кич табылгандыла. Советтер Союзден фашист пропаганданы болмачылыгы дуниягача баям болганды.

ТЕКУЛАНЫ Хауа.

танк, 677 самолёт, 7800 топ бла миномёт – ол эди битеу болган техниклары бла саутлары.

Ара шахарыбызны кыруулануу бек кыйын эманда кыркыуулу кезиуде Октябрь революцияны 34-жыллыгын белгилеген кюнге тоюшди. Бу сермешти СССР-ге кыдар маганасы болганын Сталин бек иги аныгаланганды. Ол севгенди 7 ноябрьнин алында кече Москваны гарнизонларыны башчылары аскерлени Кызыл майданга чыгарыгга деп буркуч алгандыла.

этен 16-чы армиягача а артыкка кыйын тоюшди. Анга Москваны сере-запад жанын кырууларгача керек эди. Алайдан ара шахарыбызгача жалаанда 22 километр бар эди. Анга болушкуча Запад фронтну командуюшчиси Георгий Жуков танк бригаданы, артолкуну, «катушаланы» терт дивизиону эманда эки жану аскер батальон жиберген эди. Ючюнкю декабрде ингир аласына 16-чы армия немислилени. Красная Полянадан сюрюп чыгарганды. Ол кюн 20-чы

ФОРУМ

Жашланы бла кызыланы социал маганалы проектпеге тигизи кыошуу - жамауат бирликни шарты

КыМР-ни Жамауат палатасыны Жаш тельо советини башламчылыгы бла Нальчикте «Акропол» арада «ПРОактивность - 2017» атлы биринчи регионал аралы форум кыруулганды. Анга жаш тельо жамауат бирлигулени келерилери кыташкандыла, ала бир бирлерини сынамларына юйренгендиле, тийиши амалла кызырлагандыла.

Аслан Шипшев, депутат, Парламентин билим бири, илму эм жаш тельоно ишлери жаны бла комитетчи Беслан Назранов, Гуманитар тинтуулени Кыбаргы-Малкяр институтуну Алимиле советини члени Рубен Ошров, «Помог ближнему» сыйы-жаш тельо волонтер организацияны башчысы Алим Сихажев, Билим бири, илму эм жаш тельоно ишлери жаны бла министрствону информцияны саклауу жаны бла башчысы спецалисти Екатерина Сукурова, «Идеги жаш тельоно россияли союзу» жамауат организацияны регион бельюноно башчысы Керихан Бербеков, Жамауат палатаны жаш тельо политика, спорт эм патриот комитте юйретуу жаны бла комиссияны башчысы орунбасары Зарема Кушова киргендиле.

Жыйылганына Жамауат палатаны башчысы орунбасары Аталганы Жамал алыгышлаганды. Ол бюрократияда адимла жануулукук волонтер эм башка социал маганалы ишлери тиги кыташканыларин иги шарт кына санганды. Р-ни Президентин Владимир Путинни: «Гражданларыбызны аллай проектпеге кыташкыруулары Россияне бусугатка бек керекли жамауат бирлики кыраиды. Ол жашла бла кызыла шёндю терк айны барган, жангырынуу дайым излеген жамауат жашауда кылапай жерин алгачкыларна кере болды», - деген сөзлени юлгюге келтиргенди.

«Жаш тельо жамауат бирлигуу кыруулары» кыруулары Россияне бусугатка бек керекли жамауат бирлики кыраиды.

«Россейде 500 минг жаш тельо эм башка жамауат биригуу кыруулары кыды. Аслам эс кырал бла жаш тельо организациялары араларында байлалкыкыны тохташдырууга бериле-ди. Социология тинтууле ачыккылаганыларгача, сорууга кыташканы, жаш адаманы жаргысы аллай биригуулени иге санайдыла, ала алгача киргиле аланы экиден бири сюеди эм жангыз да 4 проценти организация членлеридиле. Ол биригууле жаш тельо политиканы кыруулауу алыгышкы эдиле, энци бир инсанни неда ууатылганы адамыны проблемалары тамамалайдыла. Ала адамыны кыкырамын кырууда, аны социал жашауга юйретууде ити тогуурандыла деп белгилегенди доклады.

«Власть органила алгача ачыккы болууга, ачыккы проектлени бардырыуула болууга тийишкылиди. Бу форум жаш тельоно ишлери жаны бла департаментини бөлмюноно башчысы Альберт Индербиев келгенди. Форумчула юч кыуумгача юлешини ишлегенди. Ала жаш тельоно патриот халда юйретууно жаш адаманы айыруулагуа тири кыташкы келлендирууно, коммерциялы болмаган жамауат организацияла (НКО) эманда власть органила араларында байлалкыкыла тохташдырууно, миллетлени эм диндени араларында чыккыган кыуагыланы кетеримде кыташкыдыла», - дегенди ол.

«Алай, аны ююмуна кере, жаш тельо организацияланы онглары бизни республикада, округу да толусунай ачыккыланмайдыла. «Власть органила алгача ачыккы болууга, ачыккы проектлени бардырыуула болууга тийишкылиди. Бу форум жаш тельоно ишлери жаны бла департаментини бөлмюноно башчысы Альберт Индербиев келгенди. Форумчула юч кыуумгача юлешини ишлегенди. Ала жаш тельоно патриот халда юйретууно жаш адаманы айыруулагуа тири кыташкы келлендирууно, коммерциялы болмаган жамауат организацияла (НКО) эманда власть органила араларында байлалкыкыла тохташдырууно, миллетлени эм диндени араларында чыккыган кыуагыланы кетеримде кыташкыдыла», - дегенди ол.

ЖКХ Юйлерибизде газ печлени ток плитала кыачан алышындырлыкдыла?

Ижевск шахарда кен болмай газны атылганы аны юйледе хайырланууга керек болганыны бла кыалганыны юсонден эманда да сагыш этдиргенди. Кырал Думада газ плиталаны эркин этмеге керекди деп окуяна тохтагандыла. Экспертлени болушкучлары бла тельо бла терсин айырыгача кюрошениби.

Штургулу тарикте ноябрьдеИжевскде газ атылгача юйно бир кески окулганды, жети адам елгенди, ючюсю да ачыганды. Кек откулгача байлампы ол бушуулу иш аллай кен папаланы жалаанда бириди. Кертиди, ол, следствие оком эттенге кере, анга толу ачыккы болмаган биреулени хатасындан болганды. Асламысында ала аны сымтаулары адимла фотоларына бир торлою жорукчу саккаймай, кеслери алларына ремонт этгенлери неда биргача бла оборудование тоураганылары бла байлалкыдыла.

энергосетьге жеткен аууруклук бир неча кереге кёбейирди. Ала аны кеторилекти туйюлдо. Аны ючюне кыошаргача керек болуккучу. Алай ол а хар жерде да болуп калаиды. Газ плиталаны хайырлангангача алыккы 60 процентиен бир кесек келди. Асламысы Р-ни европалы жанында бла Польшкыверди. Алай Россияни Ара кесигенде да электро-энергияны чыгаруу газ бла байлампыды - анда ол ТЭС-ни баш отлуугача саналады.

Штургулу тарикте ноябрьдеИжевскде газ атылгача юйно бир кески окулганды, жети адам елгенди, ючюсю да ачыганды. Кек откулгача байлампы ол бушуулу иш аллай кен папаланы жалаанда бириди. Кертиди, ол, следствие оком эттенге кере, анга толу ачыккы болмаган биреулени хатасындан болганды. Асламысында ала аны сымтаулары адимла фотоларына бир торлою жорукчу саккаймай, кеслери алларына ремонт этгенлери неда биргача бла оборудование тоураганылары бла байлалкыдыла.

жолгача кытуулуп кыалыгача онг болмазгыны биз аныгалайбыз, дегенди ол. Аны себепли жангы юйле ишлене турул, электроплитала салынуу проектге кыошаргача неда тынгылы ремонт этгенге газ коммуникацияны алышындырыгача керекди деп, алай айтабыз. Кыркыулу газдан кытуулур ючюн бек аздан 20 жыл керек болуккучу.

«Газ плиталаны ток печельге алышындыруу болмазлык ишди», - дейди С.Пилин. Андан эоз газны чыккыгангача эсепи кытуулур, аны тийиши бригада келгичин тохтагалган приборла керекди. Ол заманда хар зар да топ болукчуду. Европада, артыкка Германияда бла Австрияда, газ плиталаны хайырланууну кыор умтулары жоккучу. Алай анда кыркыулу болууланы алгача билимча мадарла этилгенди, дайында тинтуле бардырыдыла.

Ма ол шартлагы кере юйледе газны хайырлануу тохтагырчача керекди деген оюмгача бизде кыруда кыайтып турганыларна сейер этреча туйюлдо. Алай сунганалы арларанда уллу кыдуулкучула да бардыла - эоз ючюн Ростехнадзор башчысы Алексей Алешин. Бу жол а ол оком жаны болганын Кырал Думаны депутаты Олег Нилов да бидиргенди. «Газ плиталадан бир

«Биз даИжевскдеча бир телден кырууланууну, контроль этуино системасы керек туйюлдо демеибиз», - деп белгилейди О.Нилов. Алай юйден газ кетерисе, тын да, кыркыуусу да болур. Адамын жашауу неден да багылайды».

«Биз даИжевскдеча бир телден кырууланууну, контроль этуино системасы керек туйюлдо демеибиз», - деп белгилейди О.Нилов. Алай юйден газ кетерисе, тын да, кыркыуусу да болур. Адамын жашауу неден да багылайды».

Алексей ЧЕБОТАРЕВ. «Аргументы и факты» газет.

Жазылыгыз! Бу тапды! Федеральное государственное унитарное предприятие «ПОЧТА РОССИИ» ФСП-1. Банак заказа периодических изданий. АБОНЕМЕНТ На газету. Заман. На 20 год по месяцам. Кому, Линия отреза. ДОСТАВКА КАРТОЧКА. На газету Заман. Стои: стоимость, руб. кол., руб. кол., руб. кол., руб. кол. Почтовый индекс, город, район, код улицы, улица, дом, корпус, квартира, Фамилия И.О.

Кыоркыусулук

Топ окыла бла кыарны дайым туюшорюп турадыла

Элбрусну кыар юзюлюге кыажу аскер отряды (ЭВПО) быйыл топадан атырып кыар тейлени чыдыртканды, деп билдириледи Россейни МЧС ини республикада Башу управленисыны пресс-службасындан.

Элбрус, Байдаланы элпери, Терс-Кюль эм Нейтрини орналардыла. Мында жашагыяланы эмда туристлени эсеринде болурча белгиле жарашдырылгандыла.

Топладан атырып башлардан алгы адамлагыа билдириуле этиледиле. Информагентстволаны материалларына кыре.

Саулык

Жукьусузлук - кеп аурууну сылтауу

Бици кырада адамланы 45 проценти кече тынчаллай кыйналадыла. Жукьусузлукдан сакталыу ючюн инсан чархына, саулугуна кыалай кыаргарга керекди?

Кимге кыйынды кече?

Бусагытта адамны ырахат жукьулауу кеп сылтау бла байламлыды. Тынчлыккылары биотонда уллу шахарлада жашагыяланы жокьду, кече-кюн да дауру тохтамайды, кыарангыда чыракыла жанганлай турадыла, аны ючюн алааны араларында жашууларын кенегиде бардырыла аспамдыла. Аны хатасындан жукьусузлук жылдан-жылгыга жашырак адамлагыа кече барды.

Андан да бег а кече ишлененге, урунган жерлеринде тюрлю-тюрлю кыйын болумлагыа туюбленега тапсы туюди - МЧС-чилеге, транспортда, халкыны жумушларын жалчытуу сферада, аш-азыкь хазырлауда, медицинада, информация агентстволарда урунганлагыа.

Башка-башка сагыат пояслада болуучулагыа да - пилотла, стовардессала, бизнесменле, дипломатла, политикле, спортчула - сукькыларчыра туююлду. Быйлайда жукьусузлукгыа аш эритиу системалда тюрениуле, баш ауруула, ала бла байламлы терк ачыулауы кылыну да кыошуладыла.

Сезсыз, жукьусузлукгыа келтирген

чурмаланы араларында тынгылы багыарга кереклиери да бардыла. Алай аладан кыалганындан кытурун ючюн а, низам неда аз медицина болушук изленедиле. Алай эсе уа, гитчелкиден окына ырахат жукьулауу саилууну мурдору болганын билги, анга сакь болуу тынчыракь келеди.

Таймай толтурулурга керекли жорукьла

Кертиси бла да, ата-анала жукьуну магыанасыны юсюндөн балаларына гитчелкиден айтып анылатыргыа барчудула. Алай кеслери, саулык жашуу бардыра, ахшы юлго кыргозтселе, андан да игиди.

Жукьугыа хазырланган этигиз. Кюндоз сынаган битеу жарыуларыгызыны, сагышларыгызыны, этген кыауыгагызыны жукьуларкь отуугыа киргенлай окына унутугуз. Тюз да жукьуну алында китап окуп, телевизорга кыарап, кыйын ишле тамамлап кюрешигиз, ол терк тынчайыргыа кыарыкь туююлду.

Асыры кеп ашмамагыыз. Аш орун толу болса, жукьулаалмай турлуксуз. Сора кенегиде кофе, чагыр, тютюн, акь жолгыа терк-терк атлатхан сууладан ичмеги.

Ырахатланыргыа кюрешигиз. Жылы сууда жууунгандан, солуг гимнастиканы этгенден, тынч макьамлагыа тынгылауу андан (алай битеу кечени угыай) сора

жукьуларгыа тынч боллукьду. Терк жукьулаалмай эсегиз, кесигизге кюн этмегиз, ырахатланыргыа кюрешигиз.

Физкултураны унутмагыыз. Управженяла кыайгы этип туруудан эм иги дарманладан биридиле. Физкултура бла кюреширге эм иги заман ингирде сагыат бешден сегизге дериди, алай аланы жукьулардан эки сагыат алгыа бошаргыа тийишлиди.

Кесигизге тап болумлада жукьулагыыз. Тынч жукьуларгыа ундуругуугуз, тейшегиз, жастыгыгыыз, отууда хауаны жылыгызы, жаркьылыкь, тауш да сизге табынлай болургыа керекдиде. Чыракь аз окына жанганы жукьуну бузагыа боллугун унутмагыыз.

Низамны бузмагыыз. Жатаргыа, кыобаргыа да бир заманда керекди, солуг кюнде окына. Ишлемеген кюндеме иги, кеп жукьуларма демеклик хайрыны орунуна хата келтирирге боллукьду. Солу кюнде башка кюндеден эки сагыатдан кеню жукьуламагыыз. Уннгандан сора ундурукьун 15 минутдан кепню жатып турургыа жарамайды. Кюндоз да кеп жукьуламагыыз.

Соминолога айтанхарына кыре, жукьуну низамын бузмай тутуу бек магыаналады. Кыйын болумлагыа тошгенде, ол адамгыа саулуугун терк кыайтыргыа болушуркьду.

Тамара ПЕТРОВСКАЯ. «Аргументы и факты» газет.

Баскетбол

Шуехлукь хорлаганды

Кеп болмай Яникойну орта школунда баскетболдан «Шуехлукьну эршиую» бардырылганды. Анга биринчи айтылган бла Лячиккыя элпени биринчи эм экинчи школларыны командалары кыатышхандыла. Турнирни Яникой эли жержери дин организациасы кыураганды.

Оюкланы эселперине кыре, биринчи жерге Лячиккыяны биринчи мектеби тийишли болганды. Экинчи жерге Яникойну командаласы чыккыанды. Ючюнчю жерни уа башында сагыынылган эли экинчи школу алганды.

Яникойну ийманы Элеккуланы Хасан бла школун директору Кыудайланы Айшат эршиулеге кыатышханлагыа граматала, кубокка бергендиле. Дин тамата уа быйлай ишлени терк-терк бардырырга тийишлигин айтаанды. Турнирден сора сабийле ариу жасалган татлы столлагыа чакырылгандыла. БАЙТУУГАНЛАНЫ Исмайыл.

Стзюу

Кеп болмай КыМР-де Кезлери иги кыргемелени битеуроссей обществосуну бёлюму (ВОС) бла Терк районун жержери администрациясы кыурап, Терк шахарны «Ладья» шахмат клубунда сакьталаны араларында республикалы

турнир бардырылганды, деп билдиредиле муниципалитетни пресс-службасындан. Эршиулену алында ВОС-ну республикада бёлюмюно таматасы Черкесланы Лариса, тийрени администрациясыны башчысы Музаед

Онлары чекленгенлеге - тийишли эс эмда кыайгырыу

Давод турнирге кыатышханла бла туюбшип, ушакь бардырылгандыла. Аны чеклеринде «Доступная среда в Терском муниципальном районе Кабардино-Балкарской Республики на 2017-2020 годы» деген кыарал программа кыалай толтурулганыны юсюндөн да селешингенди. Аны хайры бла муниципалитетде сакьтала кыйналмазча социал объекте тийишли онгла бла жалчытынганлары, бу жаны бла иш келир жылда да бардырылгы айтылганды.

Мындагы бёлюмюно ишени юсюндөн айтханда уа, алагыа хайырларыча хакьсыз ортакьгыа меким берилгенди. Аны бла бирге коммунал тейлеуле, реабилитация бла да селештик этиледиле. Социал бёлюмюно айкынууа уллу эс бурганлары ючюн Черкесланы Лариса муниципалитетни таматарына ыраылыгыны билдиргенди. Ол кюн кыонакыла шахарда тарыхны ююнде, Дейское элде Тимбора Мальбахов музейинде эмда «Терк-Олимп» спорт комплекседе да болгандыла. Турнирде хорлаганлагыа районун администрациясыны атындан дипломага бла кубокка эмда эсде кыалыча саугыала берилгендиле.

Бизни корр.

Карате

Россейни биринчилигине атланыркьдыла

Ставрополь шахарда всестилевой каратеден ЮФО-ну биринчилиги бардырылганды. Анда хорлаганлагыа Россейни биринчилиги «не кыатышханла» эркиник белрилгени себелли майдалла ючюн сермешле кызыу, кыйын да болгандыла.

Анга бизни республикадан жаш каратечиле да кыатышхандыла. Кеслерини аурулкь кыауумларында алтын майдалланы Кыадырланы Расул (Автомоторный колледж), Созайланы Азамат (Хасания, 16-чы номери школ) алгандыла. Кюмюш майдалны Рахайланы Ислам (Хасания, 16-чы номери школ) кытханды. Махийланы Хамзат (Звездный посёлок, 1-чи номери школ), Кыулийланы Аслан (Хасания, 16-чы номер

ли школ) ючюнчю жерлеге чыккыгандыла. Аланы КыМР-ни Спорт министрствосунда спортну Олимпиялагыа кирмеген тюрлюлеринден спорт школуну тренер преподавательлери Кыараланы Аслан бла Бабаланы Руслан кюйретедиле. Кыараланы Аслан Кыабарты-Малкьарны каратени битеу дунияны конфедерация тюрлюсюндөн Федерациясыны президентиди.

Жашчыкыла барысы да Россейни биринчилигинде сермеширдикле, ол а Чебоксарыде боллукьду. Кыадырланы Расул а бусагытта дагында «1 Кю» мор бел бау алында нормативлени берирге да хазырлана турады.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия. Сурат авторунду.

2017 жылда декабрь айда беш ууахты намаз кыылыну заманы

Table with 7 columns: Айны кюндери, Эрттен намаз, К ю н н ю чыккыган заманы, Тош намаз, Экинди намаз, А ш х а м намаз, Жассы намаз. Rows list dates from 1 to 31 for each month.

КыМР-ни Муслиманларыны дин управленийасы.

УЧРЕДИТЕЛЕ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДКОЛЛЕГИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа, ЖАНГУРАЗЛАНЫ Наабат, ТОКЪУЛАНЫ Борис, МОКЪАЛАНЫ Зузура, ТИКАЛАНЫ Фатима. ТЕЛЕФОНЛА: Редактору ариулайы - 42-63-01, Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82, Журналист секторы - 42-66-85, Секретариат - 40-93-62, Корреспондент - 42-63-52, РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Политика эм право - 42-24-02, 42-67-68, Экономика - 42-66-73, Кулчура - 42-66-76, Социал ишче - 42-75-82, 40-59-18, Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71, Окуучууна бла байламмакыла жоруктоуу эм жазылуу - 42-37-94, Эчи корреспондент - 42-68-72, Тилангыла - 40-28-97, Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызыгьт жоруктоубейни. Кюп жазмалагыа речениз этилмейди эм ала ортла кыайтырмайдыла. Газетде басылган материалда айтылган оюмла редакцияны оюмуна бла келешикте боллукьду. Алада айтылган хар зат ючюн Россей Федерациясы Басманы юсюнди законуна тийишлиликке материалдааны авторлары кеслери жууушдыла. Редакция авторлардан 400 габет тизгенден (машина бла жазылган 5-6 бет) кепню аймады. Газет Басманы эм аламы информацияны эркинликерни кюруулу жаны бла Кыабарты-Малкьар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди. Регистрация номер - ПИ № ТЮ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагыа «КыМР-Мелла» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди. Газет «Тетраграф» ООО-ну тинюграфиясында басмаланганды. Налыкь шахар, Ленин аты проспекет, 33. Газетлени илсерине тапдыруу ючюн КыМР-ни почта сызыны федералый Управленийасы жуушды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10. Газетлени роинагыча сатыу ючюн КыМР-ни «Респечет» акционер обществосу жуушды. Телефон: 42-49-34.

Номерге графике кыре 19.00 сагытта кыол салынды, 20.00 сагытта кыол салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГЪАРТЪАНЫЛА: Курдаланы Сулейман - дежурный редактор, Куучуланы Сарыят - жуушасы секретарыны орунбасары, Зезаланы Лида - 1,2-чи бетте, Гелаланы Валентина - 3,4-чи бетте - корреспондент. Тиражи 2100 экз. Заказ № 1541. Багысы 10 сомду. РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ПЕДАТЪАНЫ АДРЕСИ: 360000, Налыкь шахар, Ленин аты проспекет, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru